

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Królestwo Polskie. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Patent Cesarski z dnia 22. sierpnia.)

Wiedeń, 24. sierpnia. Wydany na dniu 24. sierpnia 1851 LII. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa z roku 1851 zawiera pod Nrem. 191. następujący patent cesarski z 22go sierpnia 1851 obowiązujący dla całej monarchyi, którym instytut gwardyi narodowej zniesiony i reorganizacya korpusów milicyi i strzelców przyzwoloną została:

My Franciszek Józef Piérwszy, z Bożej łaski Cesarz Austrii; król Węgier i Czech, król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Ilyryi, król Jeruzolimy itd. itd.

w przekonaniu, że istniejące pod różnemi nazwami zbrojne korpusy milicyi z uwzględnieniem doświadczeń nabytych pod względem ich urzędzenia i działalności stanowiącej potrzebują regulacyi,

powtórze zważywszy, że zaprowadzony podczas ostatnich zaburzeń instytut gwardyi narodowej, pomimo niektórych pożytecznych i przez Nas uznanych zasług, jakie w niektórych miejscach położył około utrzymania porządku, przecież w ogóle ani z celu ani z wewnętrznej organizacyi nieokazał się instytucyą zgodną z skutecznym utrwaleniem stosunków publicznych,

a nakoniec w łaskawem uznaniu zasług, jakie istniejące na mocy szczególnych przyzwoleń Naszych dostojnych przodków po różnych miejscach korpusy milicyi i strzelców w czasach krytycznych zjednały sobie około Naszego domu i państwa,

postanowiliśmy na wniosek Naszej rady ministeryalnej i po wysłuchaniu Naszej rady państwa i rozporządzamy, co następuje:

Artykuł I. Utworzone pod nazwą gwardyi narodowej zbrojne korpusy, gdziekolwiek istnieją one jeszcze w obrębie Naszego państwa, zostają odtąd zniesione.

Wszystkie zatem wcielone do tych korpusów osoby są uwolnione od wkładanego na nich w tej mierze obowiązku do służby, jakoteż od wszelkiej piastowanej w nich szarży.

Istniejące dla zarządzenia temi korpusami rady administracyjne mają być natychmiast rozwiązane, a znajdujące się u nich akta oddane władzom politycznym.

Będąca w posiadaniu tych korpusów lub pojedynczych indywidualów, które należały do nich, broń eraryalna ma być oddana do tych arsenałów, które przez władze Nasze do tego wyznaczone zostaną.

To samo ściąga się także do broni sprawionej własnym kosztem a należącej do kategorii broni wojskowej, wszelko obowiązane są władze Nasze zwrócić za nią oznaczoną w miarę jej przydatności w drodze administracyjnej wartość przynależnym właścicielom (gminom lub pojedynczym osobom).

Artykuł II. Natomiast raczyliśmy zezwolić, aby w tych miejscach, w których na mocy osobnych przyzwoleń lub statutów istnieją korpusy milicyi lub strzelców, korpusy te z zastrzeżeniem odpowiedniej rewizyi ich statutów i nadal istniały.

Co do tych miejsc, w których korpusy milicyi lub strzelców przez nowsze rozporządzenia tymczasowie zawieszono zostały, zastrzegamy sobie późniejsze rozstrzygnięcie, czyli i w jaki sposób ma nastąpić ich odnowienie.

Udzielenie nowych takich przyzwoleń dla miejsc, które dotychczas niebyły tem zaszczycone, zastrzegamy wyłącznie dla Siebie.

Artykuł III. Wykonanie tego rozporządzenia Naszego poruczyliśmy Naszemu ministrowi spraw wewnętrznych i upowazniamy go do wydania potrzebnych w tej mierze rozporządzeń. Osobliwie zaś polecamy mu wytoczyć w odpowiedni sposób potrzebne obrady względem reorganizacyi wspomnianych korpusów milicyi i strzelców i rewizyi ich statutów, i przedłożyć Nam za porozumieniem się z Naszym ministrem wojny stosowne w tym względzie wnioski.

Dan w Naszém ces. stołecznem i rezydencyonalnem mieście

Wiedniu na dniu dwudziestym drugim miesiąca sierpnia roku Tysiąc osmset pięćdziesiątego pierwszego, a Naszego panowania trzeciego.

Franciszek Józef, m. p.

Schwarzenberg m. p. Ph. Krauss m. p. Bach m. p. Thinnfeld m. p. Thun m. p. Csorich m. p. K. Krauss m. p. Baumgartner m. p. (Gas. Wied.)

(„Oester. Reichstz.“ o mającej nastąpić podróży Jego ces. Mości do Werony.)

Wiedeń, 23. sierpnia. Słychać, że Jego Cesarska Mość z pewnością wkrótce uda się do Werony, aby być obecnym na manewrach wojskowych, które hrabia Radetzky tej jesieni urządza na lombardzkiej równinie. Cesarz jedzie widzieć armię, która pod sławnymi swoimi wodzami wytrwałością i walecznością monarchyi jedną z najbogatszych zachowała prowincyi, a w której szeregach Monarcha sam zostawał, nim wstąpił na tron. Dla Cesarza równie jak dla żołnierzy Jego będzie to widzenie się rozrzewniającem.

Ale nie pociągniesz ta podróż Monarchy innego rezultatu za sobą? Przypominamy sobie radość, jaką w Wenecyi wywołały odwiedziny Cesarza, radość posuniętą aż do entuzjazmu i wiemy, że przyjęcie, które Wenecya przygotowała swemu Monarsze, wpływ swój wywarła po-za granicę monarchyi do Piemontu w głąb półwyspu. Oprócz pojedynczych urzędowych manifestacyi ze strony municypalności lombardzkich okazał się wtedy Lombarda zimnym i skrytym. Powiadamy to nie podając się złudzeniu. Żałujemy, że się część ludności tej prowincyi, mająca znaczny wpływ, niechce pojednać z rządem, a swoim zachowaniem niemało się przyczynia do jątrzenia ran, jakie zadała dopiero upłyniona epoka, wyznajemy jawnie, że w tej chwili tracimy prawie wszelką nadzieję.

Pragniemy tylko, aby się rządowi powiodło bezstronną, stale uporządkowaną i rzetelną administracyą we wszystkich gałęziach życia publicznego usunąć nawet najmniejszy pozór do służnego żalu; wtedy zdoła w uczuciu swego prawa i swej powinności bez przeszkody postępować wytkniętą drogą.

Nie jestto jedyna uwaga, jaką nam nastrocza przyszła podróż Cesarza Jego Mości.

Stosunek prowincyi lombardzko-weneckich do monarchyi wyrzeczony jasno i dokładnie, oparty jest na ustawach. Zasada jednności monarchyi nieodzownie jest wyrzeczona, niedoznała ona od czasu jak wyrzeczona została aż po dziś dzień żadnej sprzeczności. Liczymy na to dotychczas zrobione doświadczenie, i mamy nadzieję, że włoskie części naszej monarchyi nie będą stanowiły wyjątku od tej zasady. Wiadomo nam, jak wszystkie stronictwa półwyspu, bez wyjątku ze swego stanowiska przeciw tej zasadzie działały. Weźmy tylko do rąk urzędowe dzienniki rozmaitych państw włoskich, a znajdziemy wielorakie dowody wspomnianej opinii nawet ze strony rządów włoskich.

Znane nam są argumenta, któremi tę opinię usiłują usprawiedliwić. Rozważyliśmy te argumenta z tą dokładnością, jakiej wymagają sprawy tak wielkiej wagi i niezachwianie trzymamy się naszego zdania, że potrzebny wpływ Austrii we Włoszech tylko wtedy stałe będzie zabezpieczony, jeżeli zasada jednności monarchyi z ścisłą konsekwencyą aż po rzekę Po zostanie przeprowadzona.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 23. sierpnia. J. M. król pruski zabawi w Ischl tylko przez dwa dni; przyjazd jego nastąpić ma w piątek 29go wieczór, a odjazd w poniedziałek 1go września zrana.

— Księżniczki Bawarskie, Helena i Elżbieta, córki Jego królewicz. Mości Maksymiliana Józefa, księcia Bawarskiego, przybyły do Ischl pod nazwiskiem hrabin v. Banz.

— Z Ischl donoszą, że temi dniami spodziewają się tam przybycia J. M. królowej Maryi z Bawaryi.

— L. Z. C. pisze: Możemy podać za rzecz pewną, że znajdujące się w niektórych dziennikach doniesienia o zamierzonym zwlekanu środków finansowych ze strony rządu, są całkiem bezzasadne. Rzecz się ma przeciwnie, a w pierwszej już połowie miesiąca września mają wyjść ważne rozporządzenia w tej mierze; opóźnienie tej sprawy nastąpiło jedynie z tej przyczyny, że operacye finansowe poprzedzić ma reforma banku. Dowiadujemy się też z pewnością, że propozycyę przyjmowania 4tej lub 5tej części bankowych eskomptów w monecie srebrnej, popierają teraz osoby znaczny wpływ posiadające. Pau baron Sina wpłynął głosem swoim silnie na bank narodowy, godząc się zupełnie na tę propozycyę. We wtorek odbyć się ma w tym względzie posiedzenie plenarne, a we czwartek już oczekują stanowiącej uchwały.

— Przybył tu wczoraj poseł hiszpański w Petersburgu, margrabia de Vallehermoso.

— Według doniesienia *L. Z. C.* wyrusza już dnia jutrzejszego część świty J. M. Cesarza ztąd do Werony.

— Słychać, że rząd zamysła o reorganizacji szkół publicznych dla żydów galicyjskich. (Ll.)

(Ugoda z król. duńską administracją pocztą.)

Wiedeń, 23. sierpnia. Z królewsko-duńską administracją pocztową zawarto na podstawach niemiecko-austriackiego związku pocztowego tymczasową ugody. Według tej ugody uważana ma być Dania i księstwo Szlezwig za duńskie terytorium pocztowe, do którego mają być zastosowane następujące postanowienia:

Odtąd oblicza się korespondencja do księstwa Szlezwig, które dotychczas uważano jako należące do niemiecko-austriackiego związku pocztowego, według tej samej taryfy są korespondencje do Danii. Korespondencja zaś do księstw Holsztynu i Lauenburg, równie jak do Rendsburg (w Szlezwigu) stosuje się do niemiecko-austriackiego związku pocztowego. Według zawartej ugody można poczawszy od 20. sierpnia r. b. listy z Austrii do Danii lub odwrotnie, albo przy oddaniu frankować aż do miejsca przeznaczenia, albo pozostawić opłatę portoryi odbierającemu. Od listu aż do 1 lutu włącznie do Danii i Szlezwigu przypada porto 9 kr. portoryi niemiecko-austriackiej, a 9 kr. portoryi duńskiej. Progresa taksy postępuje równo z każdym lutem o 18 kr. Listy rekomendowane muszą być frankowane. (Lit. kor. austr.)

(FM. hrabia Radetzky w Wenecyi.)

Wenecya, 21. sierpnia. J. M. król Wirtemberski oczekiwał wczoraj na stacyi kolei żelaznej w asystencji c. k. namiestnika, c. k. generałów, a między tymi FML. Gorzkowskiego, podesty, wikarego kapituły, delegata i innych znakomitych osób z miasta — przybycia Feldmarszałka hrabi *Radetzkiego*, którego ludność witała radośnemi okrzyki. Feldmarszałek wrócił dziś znowu do Werony. (Austria.)

(Kurs wiedeński z 25. sierpnia 1851.)

Obligacje długu państwa 5% — 96 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % — 84 $\frac{5}{8}$; 4% — —. 4% z r. 1850 —; 2 $\frac{1}{2}$ % —; wylisowane 4% —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 — 308 $\frac{1}{8}$. Wied. miejsko bank. 2 $\frac{1}{2}$ % —. Akcje bankowe 1236. Akcje kolei północ. 1520. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Badwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 578. Lloyd —.

Ameryka.

(Wiadomości z Meksyku.)

Najnowsze wprost z Meksyku na Southaupton otrzymane wiadomości datowane są ze stolicy z 4go, a z Veracruz z 7. lipca. Wszelkim doniesieniem północno-amerykańskich dzienników o niespokojach, niechęci przeciw rządowi i prawdopodobnym powrocie Santanna nie można żadnej dawać wiary; bezpośrednio ztamtąd doniesienia upewniają, że w kraju panuje zupełna spokojność, i że bezpieczeństwo i dobry porządek w najnowszych czasach utrwaliły się tam należycie. Jestto zresztą interesem północnych Amerykanów, szerzyć dla własnej korzyści niezgodę. Łożą oni bowiem wszelkie usiłowania na to, aby osiąść gościniec przez cieśninę Tehuantepec, dla nich najkrótszy i najdogodniejszy. Już podczas zawarcia traktatu pokoju w Guadalupe w maju 1848 dobijała się północna Ameryka w drodze dyplomatycznej o nabycie krain od ujścia rzeki Goazocoalco aż do zatoki San Francisco, na przeciwległym wybrzeżu południowego morza. Dopiero wtenczas, kiedy rząd amerykański oparł się stanowczo tym wymaganiom, i nie chciał dać przywileju do założenia gościnca nawet na czas oznaczony, a cały traktat pokoju bliżki już był zerwania, odstąpiła federacja amerykańska od tych żądań. Jeszcze przed dziesięciu laty upraszał generał Antonio Garay za rządów Santanna o przywilej połączenia za pomocą spławnego kanału przez cieśninę Tehuantepec obu morz, lub gdyby projekt ten po skutecznionych pomiarach okazał się niemożliwym, wybudowania przez tę cieśninę kolei żelaznej. Kongres wydał mu był żądany przywilej, a ścisła niwelacja dokonana przez włoskiego inżyniera Cajetano Morro, okazała możliwość takiego kanału, chociaż z bardzo znacznym tylko nakładem na służy i tany. Garay udał się następnie do Anglii, chcąc tam wynaleźć w tej mierze przedsiębiorców. Lecz nikt nie chciał wkładać w to swych kapitałów. Gdyby się wówczas można było domyśleć, jak ważnym stać się miał ten punkt w kilka lat później, w takim razie nie byłaby Anglia opuściła tak dobrej sposobności. Garay otrzymał był przywilej na lat dziesięć; termin ten upłynął bezskutecznie, lecz dla wyłożonych przezeń znacznych kosztów otrzymał przedłużenie terminu. Działo to się za rządu prowizorycznego, zaczętem jednostronnie przez władzę wykonawczą, gdy tymczasem przywileja mogą być wydawane tylko przez izby jako władzę prawodawczą. Roku zeszłego wchodziło z p. Garay w układy towarzystwo prywatne (amerykańskie). Garay sądząc się być w zupełnym posiadaniu swego prawa, cesjonował przywilej swój pomienionemu towarzystwu, które natychmiast rozpoczęło prace około zamierzonego kanału. Rząd protestował przeciw temu, poseł federacji amerykańskiej w Meksyku bronił prawa swoich krajowców, a poznawszy ważność tej sprawy, żądał w imieniu swojego rządu jej załatwienia, chociaż właściwie sądom zwyczajnym przysłało rozstrzygać te spory jako pozew prywatny. A gdy się rzecz w ten sposób zwlekała, pracowała tymczasem kompania przedsiębiorców z pośpiechem, i zarazem poruszyła wszelkich sprężyn dla wywołania w kraju rewo-

lucyi, z której spodziewano się znacznych korzyści. Dawano też potuchę upadłemu całkiem już stronnictwu Santanna, zastrzegając sobie naprzód już transakcją pomyślny obrót spornej kwestyi.

Ta jest więc przyczyna licznych wieści fałszywych, jakie dzienniki amerykańskie o Meksyku rozgłaszają, rządząc się w tej mierze więcej tajemnemi życzeniami swojemi niż prawdą. Teraz wstrzymano już wprawdzie prace przez cieśninę, lecz zarazem należy spodziewać się ogromnych reklamacyi o wynagrodzenie, a że skarb publiczny jest wyczerpany, przeto skończy się zapewne na tém, że północna Ameryka weźmie sobie to gwałtem, czego Meksyk nie zdoła przemocą zaprzeczyć. Zresztą zdaje się, jakoby te hiszpańsko-indyjskie republiki nie miały w sobie żadnej siły żywotnej, śród bajnej przyrody upadają krainy te widocznie, osłabiając się wzajemnie blahemi sporami w celach prawie wyłącznie tylko osobistych. (A. a. Z.)

Hiszpania.

(Rozkaz zwierzchności wojskowej w Sewilli. — Zwycięstwo kandydata Moderadosów nad demokratycznym.)

Madryt, 15. sierpnia. Zwierzchność wojskowa w Sewilli wydała rozkaz, że jeżeli księżna Montpensier, infantka Maria Louisa Ferdinanda powije syna, natenczas ogłosi się to zdarzenie 25 wystrzałami z armat. Jeżeli zaś przyjdzie na świat infantka, wtedy artylerya da 12 wystrzałów. W każdym razie powieść będzie hiszpańska chorągiew narodowa przez trzy dni z gmachów wojskowych. W kościele katedralnym odprawił kardynał-arcybiskup uroczystą modlitwę o szczęśliwy poślóg księżnej. Na tém nabożeństwie obecna była sama księżna z swoim małżonkiem i z księciem Amale.

Przy wyborze w Sewilli odniósł kandydat Moderadosów p. Escadero zwycięstwo nad kandydatem demokratycznym. (P. Z.)

Anglia.

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 19. sierpnia. Wczoraj była rocznica wstąpienia na tron królowy Wiktoryi, którą podług dawnego zwyczaju obchodzono w Windsor. Liczni cudzoziemcy, którzy wczoraj byli w Windsor, mieli sposobność przypatrzeć się wiejskiemu festynowi w Anglii z wszelkimi zabawami i pochodami. — Dziennik *Manchester Examiner* donosi, że królowa ma zamiar w czasie powrotu ze Szkocyi zwiedzić fabryczne miasta Liwerpool i Manchester, zabawić jakiś czas u hrabiego Ellesmere i zaszczyścić obecnością swoją uroczyste otwarcie gmachu kupieckiego Ś. Józego.

— Z ministrów jest w tej chwili tylko lord Palmerston jeszcze w Londynie. W ostatnich dniach odbywała się między nim i ambasadorem angielskim w Paryżu bardzo żwawa wymiana depezy, jak mówią, względem protestu Anglii i Francyi przeciw wstąpieniu całej Austrii do związku niemieckiego.

— Dziennik *Standard* donosi, że w Londynie bawi teraz pan Demetrakarakos, adwokat ateński i były członek parlamentu greckiego dla Sparty, aby z polecenia greckich kupców i żeglarzy, którzy podczas przeszłorocznej blokady pod dowództwem admirała Parker znaczne straty ponieśli, zasięgnąć rady od prawników angielskich, czyliby pretensye ich o wynagrodzenie niemogły być wniesione do angielskiego trybunału apelacyi. Pomędzy głównymi pretendentami, którzy wysłali pana Demetrakarakos, wymieniają dwóch braci Menides, właścicieli okrętów na wyspie Specia, z których jeden jest senatorem a drugi deputowanym, i pana Orlando z wyspy Hydra.

— Podług wczorajszych listów z Dublina oczekiwano tam z wielką a poczętą i dręczącą niespokojnością dnia dzisiejszego. W rontundzie były już porobione wszelkie przygotowania do wielkiej polityczno-religijnej demonstracyi. Aby aktowi temu nadać tém więcej wspaniałości, przygotowano dla przyzującego arcybiskupa tron z baldachynem, a obok dla arcybiskupów z Cashel i Tuam dwa przepyszne fotele. Duchowieństwo katolickie z prowincyi przybywało już masami do stolicy. Hrabia Surrey, członek parlamentu za Limerick, obiecał przybyć na zgromadzenie; także lord Garmanstown i kilku innych członków katolickiej szlachty w Irlandyi mają się znajdować na niem. Księża angielscy, Gregg i H. Cooke, złożyli z polecenia asocycacji protestanckiej w sobotę uroczystą protestacyę przeciw tendencyi zgromadzenia w ręce lordmajora w Dublinie.

— 20. sierpnia. Dziennik *Globe* donosi: „Zamiarem Królowej jest zaszczyścić swojemi odwiedzinami hrabię Sefton dnia 8. października w Crorteth, a hrabię Ellesmere dnia 9. w Worsley, poczem Jęj królewska Mość dnia 11. powróci do Windsor.“ Wczoraj odbyło się w Osbornehouse na wyspie Wight przedstawienie przybyłej tu niedawno familii chinskiej. Damy doręczyły królowej i małym księżniczkom niektóre podarunki; książe Albert oprowadzał je z wielką uprzejmością w zamku, objaśniał im grę w bilar i pokazywał im w oieplarni kilka roślin chinskich.

— Pod przewodnictwem księcia Alberta odbyło się wczoraj posiedzenie komitetu wykonawczego i uchwalono następujące punkta: Wystawa zostanie ostatecznie zamknięta dnia 11. października. Dnia 15go odbędzie się posiedzenie komisarzy, na którym pożegnają komisarzy zagranicznych i odbiorą sprawozdania sądu przysięgłych. Od 15go wolno właścicielom zabierać swoje towary z wystawy. Sprawozdanie sądu przysięgłych i nazwiska tych, którzy otrzymają nagrody, ogłoszone będą w urzędowej *London Gazette*. Oprócz medalów nagrody rozdawać będą także medale na pamiątkę, książki i certyfikaty między wszystkich przysięgłych komisarzy, expozytorów

sekretarzy, tudzież między wszystkich, którzy się przyczynili do poparcia tego wielkiego przedsięwzięcia. Liczba udział mających niepozwala na publiczne uroczyste rozdawanie nagród.

— Według nowo ogłoszonego rozporządzenia pocztowego rozszerzono tanią przesłkę pocztową pakietów z książkami bądź angielskimi bądź zagranicznymi także i na transporta do angielskich Indyi zachodnich i do nowej Szkocji. Od półfunta książek płaci się tam odtąd z Anglii 6 pence od 1 funta 1 szyling od 2 funtów 2 szylingi i tak dalej. Pakiety muszą być frankowane i niemoga więcej wyuosić nad 2. stopy wszędy i wzdłuż.

— W uznaniu zasług policji w wystawie przemysłowej darowała Jej Mość królowa nad-inspektorowi tego osobno uorganizowanego korpusu srebrny imbryk na herbatę, a innym inspektorom złote zegarki. Ci panowie towarzyszyli królowej i familii królewskiej ile razy odwiedziła wystawę.

— Jak wypadła katolicka demonstracja w Dublinie zapowiedziana na wczoraj wieczór, o tém nadejdą dopiero jutro obszernie wiadomości. Listy nadeszłe dziś z Dublina są z dnia 19. rano i opisują zawsze jeszcze wzburzenie uliczne dnia przedwczorajszego. — Prawie co chwila musiała wkraczać policja ponieważ tłumy robotników wszędzie napadały na oranżystów obnoszących plakaty. W biurze dziennika *Constitution and Church Sentinel*, powybijano okna a dr. Gregg musiał się schronić na strażnicę policji. Pana H. Cooke, który jak dr. Gregg stoi na czele stowarzyszenia protestanckiego, przyaresztowano, ale jak sądzą dla własnego bezpieczeństwa. Rotunda miejsce zgromadzeń zajęta jest agentami katolickiego komitetu, aby się tam nie wciskali przeciwnicy anglikańscy, a silny oddział policji ustawiony jest w pobliżu gmachu. Słychać, że p. Gregg, który dla siebie i dla kilku swoich przyjaciół dostał karty wstępne, pomimo to niebędzie wpuszczony. Według dziennika *Fremans Journal* przybyło przedwczoraj oprócz prymasa katolickiego, pięciu biskupów do Dublina.

(Depesza telegraficzna.)

Dublin, 19. sierpnia, wieczór. Dotychczas nieprzyszło w rotundzie do niepokoju większych. Wybito kilka szyb i zaszły małe excesa. Dzień ten obchodzi się jak wielkie święto. Prymas Cullen prezyduje. Dr. Gregg udał się w zamkniętym powozie w towarzystwie przyjaciół do rotundy, ale gdy go tam niewpuszczono, obroniła go policja konna przed pospólstwem, które go napadło. Zgromadzenie będzie trwało późno w noc.

Francya.

(Blizkie posiedzenie rad jeneralnych przedmiotem powszechnej uwagi.)

Paryż, 19. sierpnia. Śród teraźniejszej ciszy politycznej zwracają na siebie uwagę powszechną blizkie posiedzenia rad jeneralnych, po których spodziewają się z pewnością jakiegoś wotum pod względem rewizji konstytucji, zwłaszcza, że już i ostatnimi laty odzywały się one z zmiernymi do tego życzeniami. Demokraci, którzy radziby przytłumić ten wyraz opinii publicznej, ponieważ jest niedogodny dla nich, odwołują się do ustawy z 22go czerwca 1833, która reprezentacyom miejscowym wyznacza ograniczony tylko i daleki od ogólnych kwestji politycznych zakres działalności. Lecz dzienniki konserwacyjne przypominają tym „gorliwym obrońcom legalności“, że oni sami nie trzymali się nigdy tak ściśle tej ustawy, że ustawa ta nie stała nigdy na przeszkodzie objawianiu życzeń i t. p. *Constitutionnel* poświęca temu przedmiotowi artykuł kierujący. Przeciw uporczywości frakcji demokratycznej w zgromadzeniu narodowym nie jest takie wotum wszechmoena bronią wprawdzie; — „jednakowoż“ — powiada *Constitutionnel* — „nie jest to bez korzyści pod panowaniem udzielnosci ludu, jeżeli ile możności jak najwięcej głosów objawia wolę narodu. Nie jest to bez korzyści udowodnić, że mniejszość nadużywa tej tyrańskiej władzy, którą wyposażyła ją konstytucja, i że pogardza objawioną jej wolą narodu. Nie bez korzyści to nakoniec wystawić w jak najprawdziwszym świetle niedorzeczności takiej nienaturalnej przeszkody jaką utrudnia konstytucja wypełnienie życzenia Francji. Najpewniejszym środkiem do uchylecia tej niedogodności jest właśnie wotum ze strony rad jeneralnych. W Stanach zjednoczonych są dwa sposoby do zmienienia konstytucji, albo dzieje się to na wniosek dwóch trzecich części izby deputowanych albo na żądanie dwóch trzecich części ustawodawczych zgromadzeń państw pojedynczych. Rady jeneralne są to częściowe reprezentacje naszego państwa. Rozumić się samo przez się, że pod względem rewizji niemoże wotum stanów departamentalnych wywierać przymusowego wpływu; lecz pomimo to spoczywa w niem bardzo znakomita siła moralna. Rady jeneralne wyszły równie jak zgromadzenie narodowe z powszechnego prawa głosowania, lecz różnią się tą zaletą od niego, że niezawdzięczają składu swego wyborowi z listy. Wybór z listy jest to, jak powiada pan Lamartine, wyraźna ciemnota. Wyborca niezna kandydata, którego wpisuje do listy. Przeciwnie zaś członków rad jeneralnych obierają wyborcy, którzy ich dokładnie znają. Tu więc niemoże zajść żadna pomyłka. Dlatego też jest każde zdanie wyrzeczone przez rady jeneralne w istocie wyrazem woli ich mocodawców. I z tej to przyczyny jest wotum rad jeneralnych tak nader ważne.“

(G. Pr.)

(Zgromadzenie umiarkowanych republikanów. — Posiedzenie komisji nieustającej. — Spokojność w Laurac przywrócona.)

Paryż, 20. sierpnia. Tak zwani „republikanie umiarkowani“

których liczba nadzwyczaj jest mała, odbyli przed kilkoma dniami przed odjazdem jenerała Cavaignac (odjechał do St. Adresse niedaleko Havre odwiedzić pana Alfonsa Karr) zgromadzenie. Zważywszy położenie własnej partyi zgodzili się na to unikać nowego ruchu rewolucyjnego, w takim bowiem razie alboby musiała uleść masie egzaltowanych montaniardów, albo zwyciężoną byłą przez przeciwników republiki. Cavaignac i jego przyjaciele postanowili także, aby zapobiedz wszelkiemu pozorowi do walki mogącej wyniknąć z przyczynny ustawy 31. maja, przyjmą modyfikacje zaproponowane przez komisję ustawy gminnej. Na wypadek gdyby te zmiany przyjęto i zastosowano do ustawy wyborowej, postanowili mieć udział w wyborach. Te zamysły co do przyszłego zachowania się ich stronnictwa są bardzo rozsądne i przynoszą zaszczyt roztropności umiarkowanych republikanów; ale właśnie ich rozdrobnienie i widoczna niemoc są tem większym dowodem, że pod nazwiskiem republiki możliwem jest tylko panowanie anarchji i ducha rewolucji.

— Komisja nieustająca będzie jutro miała pierwsze posiedzenie pod przewodnictwem wice-prezydenta Lacrosse. Jeden z członków zda sprawę o zajściach przeszłego tygodnia.

— Miasto Laurac, gdzie zaszły zatargi między ludem i zandarmeryą jest znowu zupełnie spokojne. W Largensiére dokąd przewieziono więźniów pojmanyh w Laurac obawiano się dnia 15. niepokojów, mówiono bowiem, że czerwoni mają zamiar uwolnić więźniów.

(P. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 21. sierpnia. Komisja nieustająca odbyła dzisiaj posiedzenie. Minister spraw wewnętrznych oświadczył, że nie uważa za rzecz potrzebną zaprowadzać stan obłężenia w departamencie de l'Ardèche. Komisja upoważniła swych członków należących do rad jeneralnych do wyjazdu i brania udziału w posiedzeniach tych rad i oznaczyła d. 4. września dla następującego posiedzenia swego. Zdaje się, że zdanie dziennika *l'Ordre* o legalności kandydatury księcia Joinville pochodzi od rady państwa. Trzydziestu reprezentantów góry udadzą się do Londynu, dla porozumienia się względem kandydata do prezydentury.

(P. S. A.)

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Turyń, 21. sierpnia. Jeneralny komisarz wyspy Sardynii La Marmora ma ustąpić z posady swojej; następcą jego ma być Durando. Pogłoska niesie, że Cavour zażądał wystąpienia pana Gioja z ministryum. Deputacja składająca się z 6 biskupów przybyła dzisiaj do króla z zażaleniem na okólnik ministra Gioja z d. 15. maja i 11. sierpnia, według którego w seminariach ma być zaprowadzony regulamin uniwersytetów.

Parma, 21. sierpnia. Wyszedł tu dekret księcia, w którym czerwony, niebieski i złoty kolor przyjęto za kolory państwa; kolor chorągwi oblamowanej powyższemi trzema kolorami jest biały.

Rzym, 15. sierpnia. Dzisiaj rozstrzelano wyrokiem sądu wojennego mordercę Serafini.

Szwajcarya.

Berna, 19. sierpnia. Rada narodowa odrzuciła najprzód wszelkie represalia przeciw związkowi cłowemu.

(Austr.)

Niemce.

(Postanowienie zgromadzenia związkowego.)

Frankfurt, 20. sierpnia. Dzisiejszy dziennik urzędowy wolnego miasta Frankfurtu zawiera następujące doniesienia: „Zgromadzenie związkowe powzięło między innymi także i tę uchwałę, że wszyscy członkowie związku są obowiązani na teraz i aż do dalszego rozporządzenia wystawić w przeciągu ośmiu dni po uprzednim pierwszym uwiadomieniu ze strony zgromadzenia związkowego w zupełnej gotowości do marszu, siłę wojskową z dwóch piątych części kontyngensu oznaczonego w §. 28 wojennej konstytucji związkowej z 12. kwietnia 1828, aby uchwalały związku jak najspieszniej mogły być wykonane. Dla przyspieszenia czynności sejm uchwalaono, aby wszystkie podania w przeciągu 14 dni po wniesieniu wzięto do urzędowej czynności, dla wszystkich zaś podań potrzebujących osobnej instrukcji pozwolony jest termin od 14 dni do czterech tygodni.“

(P. Z.)

(Spodziewane przybycie Jego Mości Cesarza Austrii w Mnichowie.)

Mnichów, 18. sierpnia. Przybycie Jego Mości Cesarza Austrii do Mnichowa niepodpada już żadnej wątpliwości. Wczoraj oznaczono już w rezydencji królewskiej te apartamenta, które mają być przyrządzone dla monarchy austriackiego.

Minister państwa dr. Aschenbrenner przybył tu dziś z kąpieli Achselmanstein lecz rozpocznie urzędowanie swoje dopiero po skończeniu urlopu za dni 14.

(Ces. austr. wojska opuściły przedmieście St. Pauli.)

Hamburg, 20. sierpnia. Jak już donosiliśmy poprzednio, opuściły już dziś wojska austriackie przedmieście St. Pauli z wyjątkiem małego oddziału dragonów księcia Windischgraetza. Batalion Wellingtona, który tam stał dotychczas, wyruszył do Altony, a natomiast przeniesiono jeden z batalionów tamtejszych do Pinneberg.

(G. Pr.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 22. sierpnia.)

Metal. austr. 5⁰/₈ — 81¹/₈; 4¹/₂⁰/₈ 70³/₈. Akcje bank. 1240. Sardyńskie — Hiszpańskie 3⁰/₈ — 35⁷/₁₆. Wiedeńskie 100.**Prusy.**

(Wybory do sejmów prowincjonalnych.)

Berlin, 20. sierpnia. Pruska gazeta donosi co następuje: Mimo wszelkich nadzwyczajnych usiłowań stronnictwa dziennikarstwa dla utrudzenia ile możności nakazanych wyborów do sejmów prowincjonalnych, postrzega jednak rząd z przyjemnością, że z wyjątkiem niewielu tylko nieprzewidzianych wypadków, odbyły się zresztą wybory te wszędzie w sposób przepisany. Nie podlega to już dzisiaj żadnej wątpliwości, że i ten obrót wewnętrznego rozwoju państwa pruskiego przyczyni się do poświadczenia o tym pocieszającym fakcie, że legalne usposobienie kraju coraz więcej się wzmacnia i utwierdza. Życzenie narodu, aby stosunki krajowe raz już się ustaliły i stanowiąca wola jego przyczynienia się do tego z swjej strony według możliwości, idzie w ogólności ręką w rękę z usiłowaniem rządu w tej mierze.

(Austr.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 23. sierpnia.)

Dobrowolna pożyczka 5⁰/₈ — 106³/₈; 4¹/₂⁰/₈ z r. 1850 — 104³/₈ l. Obligacje długu państwa 89¹/₄. Akcje bank. 101¹/₄ l. Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 8⁷/₁₂. Austr. banknoty 86¹/₄ l.**Królestwo Polskie.**

(Dekoracje. — Ogłoszenie ze strony rady administracyjnej królestwa.)

Warszawa, 23. sierpnia. Najjaśniejszy Pan mianować raczył kawalerami cesarsko-królewskiego orderu śgo. Stanisława IIgiej klasy z koroną cesarską, majorów wojsk austriackich: Księcia Alfreda Windisch-Graetz i Zailer Fligel-Adjutantów Feldmarszałka Księcia Windisch-Graetz, i Kłapkę z pułku piechoty Księcia Warszawskiego Nr. 37.

Najjaśniejszy Pan mianować raczył kawalerem cesarsko-królewskiego orderu śgo Stanisława IIgiej klasy hr. Starzeńskiego, majora wojsk austriackich.

Rada administracyjna królestwa.

Stosownie do zatwierdzonej pod dniem 12/28. marca r. b. Najwyższej uchwały rady Państwa, w dopełnieniu postanowienia swego z dnia 24. sierpnia (5. września) 1849 r., oznaczającego podział rzeczy kościelnych w wyznaniach chrześcijańskich, na święte i poświęcane, od czego prawo karne w przypadkach kradzieży tychże rzeczy, wymiar różnych stopni kar zawisłym czyni, rada administracyjna na przedstawienie komisji rządowej sprawiedliwości, stanowi co następuje: Artykuł 1) W kościołach ewangelicko-protestanckich, następujące przedmioty kościelne uważane być mają za poświęcone, przez używanie ich do służby Bożej i odprawiania świętych tajemnic wiary, jako to: Krzyże, pismo święte (biblia), kielichy, patyny, puszki do komunikantów, chrzcielnice i naczynia do wina przy komunii; wszelkie zaś inne, jako to: Zbiór pieśni kościelnych i inne kościelne księgi, pokrycia na ołtarzach, pulpity, ambonach i t. p. zamieszczone są w rzędzie przedmiotów kościelnych, niepoświęconych. — Art. 2) Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw ma być umieszczone, poleca się komisji rządowej sprawiedliwości.

Turecja.

(Ciekawe manuskrypta odkryte.)

Z **Konstantynopola** piszą pod dniem 9. sierpnia. Jak wiadomo, doniół był dość dawno już pan Simonides, uczony Grek rządowi tureckiemu, że w pewnej okolicy Bosforu zakopał jakiś grecki mnich w szczelnym zamknięciu dwa ciekawe rękopisy z klasycznych czasów Grecji za panowania Franków w Konstantynopolu między rokiem 1204 — 1261. Wiadomość o tem powziął Simonides z archiwum klasztoru na górze Athos. Minister handlu, Ismail Basza, niedowierzając temu doniesieniu cokolwiek, i niespodziewał się wcale praktycznego skutku, ponieważ wydawało mu się bardzo trudnym a nawet niepodobnym wyszukanie miejsca, gdzie skarb ten był zakopany. Lecz pomimo to brał on osobisty udział w przedsięwziętych poszukiwaniach, które tak szczęśliwym skutkiem uwieńczone zostały, że po kilkakrotnym kopaniu tu i ówdzie odkryto miejsce, gdzie manuskrypta te leżały w ołowiu zakopane. Składają się one z hymnu napisanego wierszami przez Aristotelesa i jeograficznej karty tak zwanej wyspy książąt. Hymn pisany jest głoskami karyjskimi, podobnymi bardzo do fenickich. Obadwa manuskrypta mają być wkrótce podane do wiadomości publicznej przez francuskiego druka

Do dominium Głogowa, w obwodzie Rzeszowskim przywieźli w tych dniach żandarmy nową prorokinię chłopską Jadwigę Paine, rodem jeżeli dobrze czytamy z Budza, lub tam zamieszkałą. Cztery tygodnie temu widziała w objawieniu jak twierdzi, Ducha Świętego, i ulegając napomucieniom anioła Stróża, występuje teraz przed ludem z przestroga, ażeby zaniechali pić wódkę i blisko karczem nie mieszkali, bo gromy niebieskie spaść mają i pochłonąć domy grzechu razem z ludem oddanym pijaństwu. Już wymowa złota, a raczej

rza Cajol w dzienniku *Journal asiatique de Constantinople*, który za staraniem jego niebawem wychodzić zacznie. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sandeckim.)

Nowy-Sącz, 20. sierpnia. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w Starym Sączu, Nowym-Targu i Nowym-Sączu od 1. do 15. b. m. w przecięciu korzec pszenicy po 27r.30k. — 28r.25k. — 25r.40k.; żyta 18r.37k. — 20r.30k. — 18r.10k.; jęczmienia 13r.52k. — 15r.27k. — 13r.20k.; owsa 9r.30k. — 11r. — 9r.47k.; hreczki 14r.10k. — 0 — 10r.; kukurudzy 16r. — 0 — 18r.45k.; ziemniaków 5r. — 6r.40k. — 6r. Cetnar siana kosztował 2r. — 2r.30k. — 2r.30k.; nasienia konieca 84r.10k. — 0 — 45r.; wełny 55r. — 75r. — 150r. Sąg drzewa twardego 11r.45k. — 10r.30k. — 16r.; miękkiego 7r.30k. — 8r. — 12r. Za funt mięsa wołowego płacono 9k. — 15k. — 9k. i za garniec okowity 5r.30k. — 3r. — 4r.35k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Samborskim.)

Sambor, 22. sierpnia. W pierwszej połowie sierpnia płacono na targach w Samborze, Drohobyczu i Komarnie w przecięciu za korzec pszenicy 22r.30k. — 28r. — 22r.30k.; żyta 16r.45k. — 18r. — 16r.15k.; jęczmienia 11r.30k. — 10r.45k. — 12r.30k.; owsa 10r.30k. — 10r.45k. — 10r.; hreczki 20r. — 15r.30k. — 12r.; kukurudzy 14r.30k. — 13r. — 0; kartofli 6r.40k. — 5r. — 4r. Za cetnar siana 3r.40k. — 2r. — 5r. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 16r.50k. — 13r.30k. — 17r.30k., miękkiego po 12r.30k. — 11r.30k. — 12r.30k. Funta mięsa wołowego kosztował 9k. — 7¹/₂k. — 9k. i garniec okowity 3r.30k. — 4r.48k. — 4r. w. w. Nasienia konieca i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 28. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	28	5	32
Dukat cesarski	5	32	5	37
Półimperyal zł. rosyjski	9	32	9	36
Rubel śr. rosyjski	1	50 ¹ / ₂	1	51 ¹ / ₂
Talar pruski	1	43	1	45
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	86	30	86	55

(Kurs wekslowy wiedeński z 25. sierpnia..)

Amsterdam 165¹/₄ p. 2. m. Augsburg 119¹/₄ l. uso. Frankfurt 118⁵/₈ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 175 p. 2. m. Liworna 116¹/₄ l. 2. m. Londyn 1141 l. 2. m. Medyolan 118³/₄. Marsylia 139³/₄ l. Paryż 140 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 23³/₄.**Przyjechali do Lwowa.**

Dnia 27. sierpnia.

Księżna Moroucci, z Jas. — Hr. Poletyło Seweryn, z Krakowa. — Hr. Fredro Marya, z Bełzca. — PP. Pietruski Stanisław, z Podhorzec. — Malinowski Lubin, z Ostrowczyka. — Sroczyński Karol, z Brusna. — Zarzycki Tytus, z Chotyluba.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. sierpnia.

Książę Adam Sapięha, do Przemyśla. — PP. Listowski Józef, do Kent. — Drzewiecki Józef, do Remenowa. — Rosnowski Franc. Ksawery, do Tartakowa. — Broniewski Henryk, do Balicz. — Skrzyński Ludwik, do Krakowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. sierpnia.

Pora	Barometr wmierzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 1 1	+ 12,5 ⁰	+ 24 ⁰	południowy	pogoda
2 god. pp.	28 1 2	+ 24 ⁰	+ 12,5 ⁰	"	"
10 g. w.	28 0 7	+ 17 ⁰	"	"	"

TEATR.*Dziś:* komedia niem.: „Der Liebesbrief.“*Jutro:* komedyo-opera polska: „Zabobon,“ czyli: „Krakowiaczy i Górale.“

wiara zwykle u ludu prostego większa w dziwactwa niż w rzeczy naturalne, zgromadzać zaczęła tłumy wieśniaków około Pajny, gdy władze zapobiegając zgorzeniu oddały niewieściego wieszczka pod dozór zwierzchności.

Wczoraj powiła tu żona prywatnego nauczyciela w trzeciej części troje dzieci, synka i dwoje dziewcząt, ale życie im dane przypłaciła własnym; pozostałe sierotki zabrał Magistrat w opiekę.